ՓԱՅԼԱԿ ՍԱՐԿԱՎԱԳ

ԵՐԱԽՏԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԽՈՍՔ ՎԵՀԱՓԱՌԻՆ

(Ասված Վեհափառ Հայրապետի գահակալության և անվանակոչության տոնի առթիվ)

Երունաղարդ Հայրապետիդ թանկագին կյանքը բազմաթիվ արժանիքների գոհարներով հյուսված մի շողարձակ մանյակ է, որն իր երփներանգ գեղեցկությամբ ունի բացառիկ շքեղություն և արժեք։

Մենք բարեխղճորեն հետևել ենք մեր ժողովրդի և մեր Եկեղեցու իրար հետ սերտորեն միահյուսված պատմությանը և կրկնակի հարգանքով, հաճախ նույնիսկ հպարտությամբ, կարդացել նրանց լավագույն էջերն արժեքավորող մեր այն հոգևորականների անունները, որոնք ժողովրդի, Հայրենիքի և Եկեղեցու սրբազան դատին ի խնդիր նվիրաբերել են իրենց բոլոր հնարավորությունները, մինչև անգամ՝ կյանքը։ Այսօր հպարտանում ենք, որ նրանց փառապսակ անունների շարքում, մեր ժողովուրդը դասում է Ձերդ Վեհափառության մեծ անունը։

Շատ են Ձեր էությունը կերպավորող արժանիքների տարբերակները։ Ձերդ Վեհափառության ուսերին հանդչող տարիների ելևէջին նայելու փորձն անգամ հոգեզմայլ պատկառանքով է համակում ուսումնասիրողին։ Սակայն Ձեր հոյակապ նկարագրի հիմնական գիծը — Ձերդ Վեհափառության անանհանջ հայրենասիրությունն է...։ Հայաստանյայց աշխարհի առաքելական գեղեցկությունը, նրա քաղցր բուրմունքները, նրա հողի, ջրի, նրա վեհանիստ լեռների կախարդիչ շուրջպարերը՝ Ձեր հոգուն տվել և տալիս են կենսական սնունդ։ Ձեզ մոտ հայրենասիրությունը լոկ զգացմունք չէ, այլ միտք և իմաստություն...։ Ձեր հարազատ երկիրը դուք սիրում եք, քաջ գնահատելով նրա անցյալի վսեմ մարտիրոսությունները, ընդվզումներն ու պայքարը և նրա ներկա վիթխարի նվաճումները՝ գիտության, արվեստի և մշակույթի զանազան ասպարեզներում։ Խորապես պատճառաբանված է Ձերդ Վեհափառության ցուցաբերած անսահման սերն ու հոգատարությունը ժամ առ ժամ բարգավաճող Սովետական Հայաստանի նկատմամբ, որտեղ Ձեր սիրելի ժողովուրդը իր իսկական ոսկեդարն է ապրում։

Ձեր կյանքի երկրորդ կարևորագույն գարկերակը—ժողովրդասիրությունն է։ Դուք Ձեր ժողովրդին սիրում եք, որովհետև ճանաչում եք նրան։ Դուք արցունքով և հպարտությամբ եք հետևել նրա անցյալի Տով տառապանքներին և հերոսական պայքարին և միաժամանակ հիացել են Ձեզ նրա հաղթանակներն ու ոսկետառ նվաճումները։ Հայ բազմաշարչար ժողովրդի նկատմամբ ցուցաբերած Ձեր բյուրեղացած սիրո էական հատկանիշը—ջերմությունն ու հետևողականությունն է։ Ձեր կյանքի մատղաշ տարիներից մինչև այսօրվա այեզարդ հասակը Ձեզ նվիրաբերել եք ժողովրդին։

Ձեզ համար խորը վիշտ է, որ դեռևս անդորր և գոհացած հոգեվիճակ չեք ապրում այն բանի պատճառով, որ հայ ժողովրդի մի մեծ հատվածը թափառաշրջիկ կյանք ունի Սփյուռքի ցուրտ ավազուտներում և անհյուրընկալ մայթերի վրա։ Սակայն Ձերդ Ս. Օծությունը հավատացած է, որ Սփյուռքի հայ հատվածի տառապանքներն ևս շուտով վերջ կդտնեն։

Դուք հոգեպես հրճվում եք, երբ սեփական աչքերով տեսնում եք մայր հողի վրա հայ ժողովրդի շքեղ վերածնունդը, բացարձակորեն տպահով կյանքն ու երջանկությունը։ Ձեզ համար ավելի քան մխիթարական է մանավանդ այն, որ մեր ժողովրդի ապագան խորհրդանշող արշալույսը մշտավառ շողարձակում է։

Խորապես հոգատար և նախանձախնդիր եք Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու

բարգավաճման և հարատևության գործին։ Բացի նյութական միջոցառումներից, շատ մեծ ձեռնհասությամբ և իմաստուն գործելակերպով, Դուք նրան ապահովում եք արժանավոր հոգևորականներով, որոնք պատրաստ են հետևելու Ձեր օրինակին։

Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցին բազմիցս գնահատվել է Ձեր կողմից, որպես ազգային-դեմոկրատիկ Եկեղեցի։ Դուք քանիցս շեշտել եք նրա վճռական դերը մեր անցյալի պատմության մեջ ազգապահպանման և հայ ժողովրդի մշակութային կյանքը կազմակերպելու տեսակետից։ Թվել եք նրա բազմապիսի ծառայությունները և երախտագիտական զգացմունք ներշնչել մեզ դեպի նրա հնավանդ սրբությունները։ Նա եղել և մնում է Ձերդ Վեհափառության սրբություն սրբոցը, որի շինության, անսասանության և բարձր հեղինակության համար մատուցել եք Ձեր անձնվիրությունն ու մեծ միտքը։ Դուք արդար վրդովմունքով եք խոսում նրա դեմ ոտնձգություններ կատարող բոլոր գույնի Աղաչանյանների մասին։

Սուրբ Էջմիածնի Հոգևոր Ճեմարանի նկատմամբ Ձեր հայրական հոգատարությունն ևս մի փայլուն գրավական է Ձերդ Վեհափառության եկեղեցասիրության և հայ մշակույթի նկատմամբ ցուցաբերած ջերմ սիրո և հարգանքի։ Դուք մեծ իմաստությամբ նախատեսել էիք Հոգևոր Ճեմարանի անհրաժեշտությունը և ձեռնարկել նրա վերաբացման գործին։ Դուք սրբազան խնդիր եք դրել նրա առաջ՝ «Տալ Հայոց Հնադարյան Եկեղեցուն և չքնաղ մշակույթին արժանավոր սպասավորներ»։ Դուք թելադրել եք Ճեմարանի հոգատար վարչությանը, «որ նա լինի հայ հոգևոր կյանքի և տոհմիկ գիտության ամենաջերմ օջախներից մեկը»։

Ձեր սեր ուսանողության հանդեպ անսահման է։

Այսօր ուրախալի հատկապես այն է, որ շնորհիվ Ձերդ Ս. Օծության ամենօրյա հետաքրքրության և հոգատարության, Հոգևոր Ճեմարանն արդեն կյանքի է կոչել իր նպատակները։ Նա պտղաբերել է, տալով իր անդրանիկ և երկրորդ շրջանավարտները։ Մխիթարություն Ձեզ պետք է ասել, որ Հոգևոր Ճեմարանի լավագույն ուսանողները իրենց հոգում հարազատ զգալով Հայրենիքի, ժողովրդի և Եկեղեցու գործին նվիրաբերվելու պարտավորությունները և անսալով Ձեր ոգևորիչ հորդորներին, ընդգրկվել են հոգևոր ասպարեզում։ Գրեթե Հիսուսի աշակերտների թիվը բոլորող այդ երախտագետ սարկավագների սրտաբուխ զգացմունքների թարգմանը լինելով ձերդ Վեհափառության առաջ, ինձ պակասում են բառերը, որակել կարենալու համար Ձեր անսահման սերն ու գուրգուրանքը մեզ, յուրաքանչյուրիս հանդեպ։ Չեմ կարող փոխանցել Ձեզ այն ջերմությունն ու հարազատությունը, որոնցով Դուք համակում եք մեզ, «Իմ սիրասուն սարկավագնե՛ր» խոսքերն ասելիս...։ Հոգևոր Ճեմարանի անմիջական նվերները հանդիսացող սարկավագները, տոգորված երախտագիտությամբ, աննահանջ վճռականություն ունեն կատարելու Ձեր բոլոր պատգամներն ու ներշնչումները։

Հայ դպրության և հայ մշակույթի հանդեպ ունեցած Ձեր անխորտակ սիրո և հավատքի արտահայտիչն է «Էջմիածին» պաշտոնաթերթը։ Հանդիսանալով «Արարատ» ամսագրի տրամաբանական շարունակությունը և նրա լավագույն տրադիցիաների որդեգրողը, «Էջմիածին»ը կատարում է պատմա-բանասիրական, հնագիտական, գրական, գիտական, գեղարվեստական, կրոնա-բարոյական, ազգային, հայրենասիրական չափազանց մեծ և շնորհալի աշխատանք, որը միայն փառք ու պատիվ կբերի Ձեր մեծ անվան։

«Եկեղեցին Հայրենիքի հետ... Եկեղեցին ժողովրդի համար». ահա՛ Ձեր իմաստուն ղեկավարության խարիսխը։ Դուք անձամբ այս սկզբունքի ոչ միայն պատգամողն եք, այլև կենսագործողը։ Ձեր կյանքը հարուստ է վերոհիշյալը հաստատելու բազմաթիվ կենդանի ապացույցներով, սկսած սարկավագության տարիներից մինչև հատկապես Հայրենական պատերազմի տարիներն ու մինչև հիմա։

Հայ Եկեղեցու հնարավորությունների ի սպաս դրվելը Հայրենիքին և հայ ժողովրդին, նրան տվել է ազգային-դեմոկրատիկ բնույթ։ Ձերդ Վեհափառությունը, հետևելով մեր երջանկահիշատակ հոգևորականների օրինակին, որոնք մեր Եկեղեցուն տվել են այդ երանգը, տարել ու տանում է ամենաճշմարիտ ղեկավարությունը թե՛ որպես Հայոց Հայրապետ և թե՛ որպես հայ ազնվագույն մարդ։

«Հայ ժողովուրդն ունի միայն մի Հայրենիք՝ Սովետական Հայաստանը». ահա՛ Ձերդ Ս. Օծության ազգային գործունեության առանցքը։ Հայոց Հայրապետությունը միշտ էլ միասնական է եղել հայրենի պետության հետ, և այն առանձին շեղումները, որոնք տարվել են օտար կաթողիկոսների կողմից, դատապարտված են պատմության արդարադատ քննադատությամբ։ Հայրենի պետության հետ համերաշխ ու միասնական աշխատանքը Հայրենիքի և ժողովրդի բարօրության, ապահով ու երջանիկ կյանքի համար, Ձեզ միայն փառք և պատիվ կարող է բերել։

Երկրի վրա տևական խաղաղության ապահովման համար Ձերդ Վեհափառության

աննահանջ պայքարը՝ Ձեզ վերապահում է մեծ հումանիստի նվիրական տիտղոսը։

Երկիրը տագնապի մեջ է։ Պատերազմի հրձիգները կորցրել են իրենց հավասարակշռությունը և նախապատրաստում են մարդկային սպանդներից ամենասարսափելին։

Հայ ժողովրդի համար, որը բոլոր ժողովուրդներից շատ ավելի ծարավ է խաղաղության արևի կենսասփյուռ շողերին, ազգային մեծ հպարտություն է, որ իր Եկեղեցու ծերունազարդ Հայրապետը տևական խաղաղության համար մղվող պայքարում բերում է իր անմիջական գործուն մասնակցությունը։

Հավատարիմ լինելով Քրիստոսի աստվածային վարդապետությանը, հավատարիմ լինելով Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու նվիրական սկզբունքներին ու տրադիցիաներին և Ձեզ պատասխանատու համարելով մարդկության և մանավանդ հայ ժողովրդի արդար պահանջների առաջ, Ձեր խղճի սրբազան թելադրանքով նվիրվել եք խաղաղության մեծ գործի անխուսափելի հաղթանակին։

Ձերդ Վեհափառության գործունեության այս լայն ասպարեզի վերլուծությունն ու գնահատականը պատմությանն է վերապահվում. ինձ մնում է միայն ցանկանալ Ձեզ ուժ և կարողություն, որպեսզի ևս առավել երկարաձգվի և արդյունաբերվի Ձեր գործունեության թանկագին ժամանակը հօգուտ Հայրենիքի, ժողովրդի և Եկեղեցու։

Հայ Եկեղեցու պատմության մեջ Ձեր անունը կարձանագրվի ո՛չ միայն որպես Լուսավորչի. Ներսեսի, Սահակ-Մեսրոպի, Շնորհալու, Աշտարակեցու, Գեորգ Դ.ի և Խրիմյան Հայրիկի արժանավորագույն հաջորդի, այլև որպես հայ բոլոր լավագույն արժանիքների ամենաներդաշնակ համադրողի և կենսագործողի...։

Վեհափառ Տե՛ր.

Ձեր սիրասուն սարկավագները այս բոլորը դիտում են հպարտությամբ և հիացմունքով։ Մեզ համար անպատում երջանկություն է, որ Դո՛ւք եք մեր սիրալիր Հայրը։ Մենք կրկնակի հպարտ ենք զգում մեզ Ձերդ Ս. Օծությունը մեզ այսքան մոտիկ ունենալու համար։ Դուք, լինելով մեր արժանավորագույն հոգևորականներից մեկը, սովորեցնում եք մեզ մեր խղճի ազնվությամբ պրպտել մեր երբեմնի արյունոտ, բայց հերոսական պատմության ամեն մի անկյունը, ամեն մի էջը։ Ուսուցանում եք մեզ, միշտ տիպար օրինակ լինելով, յուրացնել մեր սրբազան նախնիքների լավագույն ավանդները և զինված նրանց մեզ հասցրած խնկաբույր ավանդներով, հոժարակամ պատրաստվել նվիրվելու մեր սուրբ ուխտին։ Հուզումնալից և դողդոջուն ձեռներով մատնացույց եք անում մեզ մեր հարազատ ժողովրդի արյամբ և արտասուքով խոնավացած և ապա մամռոտած Միածնաէջ Տաճարի սրբատաշ քարերը և պատգամ տալիս մեզ՝ աչքի լույսի պես պահել նրանք։ Անսահման հմտությամբ և հպարտորեն առաջնորդում եք մեզ դեպի հայ հարուստ մշակույթի մեծարժեք գանձարաններն ու նվաճումները։ Պարտք եք դնում մեզ վրա, մեր խղճի վրա՝ սիրե՛լ, սիրե՛լ հայրենի սրբազան հողը՝ Սովետական Հայաստանը, հարազատ ժողովրդին, Հայաստանյայց Առաքելական սրբանվեր Եկեղեցին, և անհրաժեշտ դեպքում լինել անձնազոհ...։

Դուք հավատով եք խոսում մեզ Սփյուռքի մերթ ցուրտ, մերթ կիզիչ ափերում անտուն թափառող մեր հայրենակարոտ պանդուխտների մասին, և պարտավորեցնում մեզ՝ ամբողջ հոգով սիրել նրանց, մեր բոլոր հնարավորն անել, որպեսզի իրականանան նրանց դարավոր երազները։

Շատ են Ձեզանից մեզ եկած բարիքները, որոնք հարստացնում են մեր միտքը, սիրտն ու հոգին. և առավելագույն չափով առատանում մեզ՝ լիապես կատարելու համար Ձեր սրբազան պատգամները։

Վեհափառ Տե՛ր, հավատացնում ենք Ձեզ, որ մենք կկատարենք Ձեր պահանջները, կարդարացնենք Ձեր հույսերը։

Մեզ համար անսահման ուրախություն է տեսնել Ձեզ այդպես առույգ, փութեռանդ, կենսախինդ։ Կարծես բնությունը Ձեզ վրա մեծ հոգատարություն ունի. Դուք հետզհետե երիտասարդանում եք։

Աղոթում ենք, որ ամենաբարի Տերը լիակատար հաջողությամբ պսակի Ձեր ձեռնարկած բոլոր գործերը։

Աղոթում ենք, որ մարդասերն Աստված Ձեզ արժանի անի հարազատ աչքերով տեսնելու Ձեր ցանած սերմերի փարթամ աճն ու բազմարդյուն հունձը, Ձեր մեծ և սրբազան նպատակների կատարումը և Ձեր լավագույն իղձերի իրականացումը...։

Աղոթում ենք Ձեր թանկագին կյանքի հարատևության և արևշատության համար։

Երկա՛ր, շա՛տ երկար ապրեք, Վեհափառ Տե՛ր, մեր սիրելի Հայրի՛կ...։